

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
«ΥΛΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΛΑΪΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ/ΠΠΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ / ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΠΣ - ΕΠΙΠΕΔΟ 6		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	XXXXXXXXXX	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΛΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΛΑΪΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/XXXXXX/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να κατανοούν την έννοια του όρου «Λαϊκή Τέχνη» και να προσδιορίζουν τα χρονικά όρια της άνθισης των Λαϊκών Τεχνών • να διακρίνουν τις υλικές, αισθητικές, κοινωνικές, οικονομικές και συμβολικές διαστάσεις των τέχνηργων • να αναγνωρίζουν τον ρόλο και τη σημασία των αλληλεπιδράσεων και των οσμώσεων στη διαμόρφωση της τοπικής ιδιοπροσωπίας των τέχνηργων του νεοελληνικού λαϊκού πολιτισμού • να εφαρμόζουν τις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις και διαχειριστικές πολιτικές του νεότερου λαϊκού πολιτισμού • να εφαρμόζουν τις σύγχρονες πρακτικές διαχείρισής τους και ερμηνείας στο μουσειακό περιβάλλον
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i> <i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></p>

<p>τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 	

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1	Εισαγωγή στο περιεχόμενο και στον σκοπό του μαθήματος.
2	Ανάλυση του περιεχόμενου του όρου <i>Λαϊκή Τέχνη</i> . Τα χρονικά όρια. Οι ιστορικοί, οικονομικοί, κοινωνικοί και άλλοι παράγοντες που συνέβαλαν στην άνθισή της. Ανάμεσα σε Ανατολή και Δύση.
3	Το υλικό, συναισθηματικό και συμβολικό φορτίο των προϊόντων της. Η σύνδεσή τους με εθιμικές πρακτικές. Η «ποιητική» τους διάσταση.
4	Η σπουδή των Λαϊκών Τεχνών: Εξωακαδημαϊκοί ερευνητές και ακαδημαϊκοί λαογράφοι. Από την αισθητική στην κοινωνικο-ιστορική θεώρηση
5	Οι νεότερες κατευθύνσεις στη μελέτη των λαϊκών τεχνών με βάση τις θεωρίες του υλικού πολιτισμού και στην αντιμετώπιση των προϊόντων τους ως αντικειμένων με «βιογραφικό λόγο», ως αποτέλεσμα διαδικασιών που εκφράζουν και αντανακλούν κοινωνικές και πολιτισμικές σχέσεις, ταυτότητες, καταναλωτικές συμπεριφορές, αλλά και έμφυλες πρακτικές.
6	Άνθρωποι και εργαλεία. Τεχνίτες και τεχνογνωσία. Κεραμική τέχνη: Η συνύπαρξη της τοπικής παραγωγής με τα εισαγμένα κεραμικά από τη Δύση. Η επίδραση της ισλαμικής τέχνης στη νεοελληνική κεραμική. Η παρουσία στον αιγαιακό χώρο μικρασιατικών κεραμοουργημάτων (Iznik, Κιουτάχειας). Ο ρόλος των Μικρασιατών αγγειοπλαστών στη μορφολογική εξέλιξη των κεραμικών στην Ελλάδα μετά το 1922. - Αρχιτεκτονική: Τυπολογία στον ηπειρωτικό και νησιωτικό χώρο. Υλικά κατασκευής. Εθιμικές πρακτικές. Το δομημένο περιβάλλον ως συνάρτηση κοινωνικοοικονομικών αλλαγών, επαγγελματικών εξιδικεύσεων (<i>κουκουλόσπιτα</i> Σουφλίου), συγγενειακών δομών και πολιτισμικών αντιλήψεων (<i>πυργόσπιτα</i> Μάνης).
7	Ζωγραφική: Σύνδεση της λαϊκής ζωγραφικής με τη διακόσμηση των αρχοντικών. Λαϊκοί αυτοδίδακτοι ζωγράφοι: Το κοινωνικό και επαγγελματικό τους πρόσωπο. Οι επιδράσεις στη ζωγραφική παραγωγή από το οθωμανικό θεματολόγιο. Μοτίβα του δυτικοευρωπαϊκού μπαρόκ και ροκοκό. Πολιτισμικές προσμίξεις. - Λιθογλυπτική τέχνη: Η ανάπτυξή της στην ηπειρωτική και νησιωτική Ελλάδα. - Ξυλογλυπτική: Σημαντικά κέντρα ξυλογλυπτικής από τον 17 ^ο έως και τον 19 ^ο αι. Οι ξυλογλύπτες και η επαγγελματική οργάνωσή τους. Εκκλησιαστική και κοσμική ξυλογλυπτική.
8	Από το τοπικό (local) στο παγκόσμιο (global). Η χρήση των λαϊκών τεχνών στο πλαίσιο εναλλακτικών στρατηγικών τοπικής τουριστικής ανάπτυξης. Η σύνδεσή τους με τη βιώσιμη ανάπτυξη τοπικών κοινωνιών.
9	Λαογραφικά/εθνογραφικά/εθνολογικά μουσεία. Τα πρώτα λαογραφικά/εθνολογικά μουσεία στην Ελλάδα και η διαχείριση του λαϊκού πολιτισμού. Τα αισθητικά κριτήρια στη συλλογή και στην έκθεση.
10	Από το Μουσείο των Ελληνικών Χειροτεχνημάτων στο Μουσείο Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού. Η πορεία από την <i>αυτάρεσκη</i> αφήγηση του <i>παρελθόντος</i> στη νέα μουσειακή πρακτική. Από την αντικειμενικοκεντρική στην ανθρωποκεντρική προσέγγιση
11	Βασικές θεωρητικές και μεθοδολογικές κατευθύνσεις στην έρευνα και έκθεση

	αντικειμένων λαϊκού πολιτισμού. Η ποιητική της μουσειακής αναπαράστασης. Η συμβολή της Λαογραφικής Μουσειολογίας.
12	Η διαχείριση των μουσειακών συλλογών: Διάσωση/Συλλογή - Τεκμηρίωση – Συντήρηση - Μελέτη - Γνωστοποίηση (Έκθεση). Συλλεκτική πολιτική. Πολιτική διαχείρισης.
13	Επίσκεψη σε Λαογραφικό Μουσείο

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλέξεις στην τάξη • Ενεργητική μάθηση (hands-onlearning) – Βιωματική μάθηση (επίσκεψη σε μουσεία) • Ομαδοσυνεργατική μάθηση 																
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις PPT • Διδακτικό υλικό, ανακοινώσεις και επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας eClass • Μελέτη από τους φοιτητές υποστηρικτικού υλικού σχετικού με το περιεχόμενο του μαθήματος • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω email 																
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Διαδραστική διδασκαλία</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>17</td> </tr> <tr> <td>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Εργασία</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Εξετάσεις</td> <td>14</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Διαδραστική διδασκαλία	30	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	17	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10	Εργασία	10	Εξετάσεις	14	Σύνολο Μαθήματος	120
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																
Διαλέξεις	39																
Διαδραστική διδασκαλία	30																
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	17																
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10																
Εργασία	10																
Εξετάσεις	14																
Σύνολο Μαθήματος	120																
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Διαμορφωτική εξέταση: Εκπαιδευτικές επισκέψεις: 15% Ομαδοσυνεργατική Εργασία (υποχρεωτική): 30% Προφορική εξέταση: 55%</p> <p>Προφορική εξέταση στα ελληνικά, η οποία περιλαμβάνει ερωτήσεις ανάπτυξης θέματος, με κριτήριο την καλή γνώση της θεωρίας, της μεθόδου και του περιεχομένου της Λαϊκής Τέχνης και των εκφάνσεών της, όπως έχουν διαχθεί κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.</p>																

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σύγγραμμα

Βιβλίο [77111444]: ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑ. ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ, Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ - Ν. ΜΑΧΑ-ΜΠΙΖΟΥΜΗ [Λεπτομέρειες](#)

Ξενόγλωσση

Appadurai A. (ed.) (1986), *The Social Life of Things: Commodities in Cultural Perspective*, Cambridge University Press, Cambridge.

Kopytoff I. (1986), «The Cultural Biography of Things: Commoditization as Process», in A. Appadurai

(ed.) *The Social Life of Things: Commodities in Cultural Perspective*, Cambridge University Press, Cambridge, 64-91.

Miller D. (ed.) (1987), *Material Culture and Mass Consumption*, Blackwell, Oxford.

Ελληνόγλωσση

Βαρβούνης Μ. Γ. – Μαχά-Μπιζούμη Ν. (2012), *Η αγγειοπλαστική τέχνη και παράδοση στη Σάμο. Η μαρτυρία της συλλογής του Μιχάλη Στ. Σταυρινού*, εκδ. Υπερόριος, Αθήνα.

Κατσιαρδή-Hering O. (2003), *Τεχνίτες και τεχνικές βαφής νημάτων. Από τη Θεσσαλία στην Κεντρική Ευρώπη (18^ο-αρχές 19^{ου} αι.)*, εκδ. Ηρόδοτος, Αθήνα.

Καυτατζόγλου, Ρ. (2003). «Λαογραφικά μουσεία, "λαϊκός πολιτισμός" και το "κοινό" των μουσείων». *Εθνογραφικά* 12-13, σ. 47-79.

Κορρέ-Ζωγράφου Κ. (1995), *Τα κεραμικά του ελληνικού χώρου*, εκδ. οίκος ΜΕΛΙΣΣΑ, Αθήνα.

Μαχά-Μπιζούμη Ν. (2009), «Φελόνιο διαμορφωμένο από στολιστικό κέντημα κρητικής κεντητικής τέχνης (18ος αι.). Συμβολή στη μελέτη της ιστορικότητας των κεντητών υφασμάτων», στο συλλογικό τόμο Μ. Γ. Βαρβούνης και Παν. Τζουμέρκας (επιμ.), *Αλεξανδρινός Αμητός. Αφιέρωμα στη μνήμη του Ι. Μ. Χατζηφώτη*, τόμ. Β', Αλεξάνδρεια, σ. 249-283.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εναλλακτικοί τρόποι εξέτασης μαθήματος σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

Διδάσκων:	A. ΜΑΧΑ
Τρόπος επικοινωνίας με διδάσκοντα	amacha@he.duth.gr
Επόπτες/Επιτηρητές:	ΟΧΙ
Τρόποι εξέτασης:	Εργασία (προαιρετική): 20% Προφορική τελική εξέταση: 80%
Οδηγίες υλοποίησης εξέτασης: (3)	Οι προφορικές θα πραγματοποιούνται μέσω eClass σε ημερομηνία και ώρα που θα ανακοινώνονται μαζί με τη χρονική διάρκεια και το περιεχόμενό τους σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν από την πραγματοποίησή τους. Η εργασία θα υποβάλλεται μέσω eClass σε καθορισμένη ημερομηνία.